

Öğretime İlişkin Bazı Kavramların Müzik ve Tiyatro Formlarına Dönüştürülmesi Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşleri¹

Mustafa YELER²

Öz

Öğretim ve öğrenmenin niteliğini artırmada önemli bir işleve ve öneme sahip olup sahip olan bu çalışmada “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersi aktif öğretme-öğrenme strateji, yöntem, teknik ve materyalleri kullanılarak işlenmiştir. Bu ders kapsamında 2017-2018 öğretim yılı güz döneminde Müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 30 öğrenciyle birlikte, çalışma yaprağı, çalışma kitapçığı, slayt, kavram haritası, bulmaca, video, kukla vb. 2 ve 3 boyutlu öğretim materyalleri geliştirilmiştir. Ayrıca yine bu çerçevede temel meslek bilgisi derslerinden biri olan öğretim ilke ve yöntemleri ilgili seçilen temel kavramlar ve ilkeler şiir ve senaryo formlarına dönüştürülmüştür. Daha sonra da bu çalışmalar “Eğitim Köyünde Müzik ve Dansla öğreniyorum” adıyla konser ve gösteri olarak sergilenmiştir. Toplamda 104 saat süren bu sürece ilişkin öğrencilerin görüşleri uzman görüşlerine düzenlenmiş yapılandırılmamış görüş alma formuyla yazılı olarak alınmıştır. Öğrenci görüşleri kelime, cümle, paragraf ve anlam boyutu ile ayrıntılı şekilde kodlanmıştır. Anlam bakımından bir araya gelen kodlar birleştirilerek temalar oluşturulmuştur. Verilerin analizi sonucunda öğrenci görüşlerinin öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri, öğretmenlik mesleği, ekip çalışması ve etkileşim, üretim süreci, müzik, kişisel gelişim ve beceriler duygu ve hisler üzere yedi temel kategoride toplandığı görülmüştür. Sonuç olarak öğrenci görüşlerine göre; yapılan bu çalışmaların katılımcılara öğretmenlik mesleğini sevdirdiği, onların mesleki becerilerine, etkileşim, işbirliği, paylaşma, üretkenlik, sorun çözme, kişisel gelişimlerine katkı getirdiği; farklı duygu ve hisler yaşattığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik formasyonuna ilişkin temel kavramları daha etkili ve kalıcı şekilde öğrendikleri gözlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğretme-öğrenme süreçlerinde öğrenen üzerinde etkisi ve kalıcılığı yüksek olan yaşantıya dayalı etkinlikler ve öğrenciyi eğlendiren, rahatlatan ve aynı zamanda öğrenmesini sağlayan öğrenme koşullarının daha çok kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğrenci merkezli eğitim
Yaparak yaşayarak öğrenme
Kodlama stratejileri
Öğretim materyali

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 20.09.2018

Kabul Tarihi:23.01.2019

E-Yayın Tarihi:13.07.2019

Student Opinions on Transformation Process of Some Concepts Related to Teaching Principles and Methods into Music and Theater Forms

Abstract

This study is based on “Instructional Technologies and Material Design” course teaching using active teaching-learning strategies, methods, techniques and materials. Within the scope of this course, 2 and 3 dimensional teaching materials

Keywords

Student-based education
Learning through performing,
Coding strategies,
Teaching materials

¹Bu çalışmanın bir kısmı V. International Eurasian Educational Research Congress (EJER) 'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Öğr. Gör. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye, myeler@mehmetakif.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-6558-2812>

such as work sheets, slides, concept maps, puzzles, videos, puppets have been developed with 30 students studying in Music Teaching Department during the fall semester of 2017-2018 academic year. In addition, the selected basic concepts and principles related to teaching principles and methods, which are among the basic vocational knowledge courses in this framework, have been transformed into poetry and scenario forms. Later on, these works have been presented as concerts and performances in the name of "Learning in Music and Dance in Education Village". The students' views on this process, which lasted 104 hours in total, were taken in written, unstructured interview form arranged according to expert opinions. These views were coded in detail with word, sentence, paragraph and meaning dimensions. According to this, themes were developed by combining the codes that come together in terms of meaning. As a result of the analysis of the data, it was found that the student opinions were collected in seven basic categories, namely teaching-learning activities, qualifications, teaching profession, team work and interaction, production process, music, personal development and skills emotions and feelings. As a conclusion, according to student opinions; these studies have contributed to their professional skills, interaction, cooperation, sharing, productivity, problem solving, personal development, and love of participatory teaching profession; different feelings and feelings. Moreover, it is observed that prospective teachers learn the basic concepts related to teaching more efficiently and permanently. According to these results, in the process of teaching and learning, it is suggested that life-based activities with high impact and persistence on learners in teaching-learning process, and learning conditions that entertain, relax and also help the students in learning should be used more.

Article Info

Received: 09.20.2018

Accepted: 01.23.2019

Online Published: 07.13.2019

Giriş

Her geçen gün çoğalan bilgi birikimi, gelişen teknoloji ve karmaşıklaşan yaşam koşulları bireyleri ve toplumları öğretme ve öğrenme süreçlerini daha etkili kullanılmasını gerekli kılmıştır. Bu gereklilik bireyin neyi öğrenmesi gerektiğinden çok nasıl daha etkili öğrenebileceği sorusuna cevap verme arayışlarını da beraberinde getirmiştir.

Bu arayışlarda bulunan yaklaşımlardan biri de bilişsel kuramcılardır. Bu kuramcılara göre öğrenmede algılama, bilme, kavrama, sezme, bütünlendirme, transfer edebilme, öğrenme yaşantıları arasında ilişki kurabilme, dönüt-düzeltilme, süreklilik ve sıralama ilkeleri işe koşularak öğrenme gerçekleştirilmelidir (Özden, 2005; Demirel, 2006; Senemoğlu, 2010; Sönmez, 2003). Bu çerçevede bilişsel kuramların sentezi niteliğini taşıyan (Erden ve Akman, 1995) bilgiyi işleme kuramına göre de öğrenme çevreden gelen uyarıcıların algılanması, anlamlı bilgilere dönüştürülmesi, bellekte saklanması ve bilgilerin yeniden kullanılmak üzere geri getirilmesi ve gözlenebilen davranışlara dönüştürülmesi gibi süreçlerden geçerek oluşmaktadır (Fidan, 2006; Ülgen, 1994; Senemoğlu, 2010). Bu nedenle de bilişsel kuramlara göre öğrenci, kendi öğrenmesinden sorumludur. Kendisine sunulanı olduğu gibi alan değil, onun taşıdığı anlamı keşfeden, bilgiler arasında uygun olanları seçen ve işleyen kişidir (Selçuk, 1996).

Bu açıdan günümüzde eğitimin temel hedeflerinin, insanın nasıl öğreneceğini, öğrendiklerini nasıl anımsayacağını, nasıl düşüneceğini, kendisini öğrenmeye nasıl güdüleyeceğini ortaya koymak, şeklinde yön değiştirdiğini görmekteyiz. Bu hedeflerin de kendi düşünme süreçlerini işe katarak elde edilebileceği vurgulanmaktadır (Weinstein ve Mayer, 1986). Çünkü eğitimde önemli olan, öğrencinin ipuçlarını kendi kendisine bulmasına olanak verecek stratejileri kazandırmaktır. Böylece, öğrencinin kendi kendisine öğrenen ve bağımsız düşünen bir birey olması sağlanabilir (Gagne ve Driscoll, 1988).

Bu amaçla eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalarda, "aktif öğrenme", "problem çözme becerisi" ve "düşünme" gibi olgular önem kazanmış, öğrencinin proje üretme, problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yansıtıcı düşünme, işbirlikli öğrenme, yaratıcı drama, performans görevi, ürün dosyası oluşturma vb. gibi öğrenci etkinliğine dayalı, yaparak yaşayarak öğrenmeyi esas alan öğrencileri güdüleyen ve sorumluluk almalarını sağlayan bir öğretim ortamının yaratılmasında ise bu amaca hizmet eden öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerekmektedir (Fer, 2009; Çivi, 2002; Yeşilpınar Uyar ve Doğanay; 2018). Öğrenci merkezli eğitim olarak isimlendirilen bu

yaklaşımına göre öğretme-öğrenme sürecinde öğrenciler; neyi nasıl öğreneceklerini belirleme ve kendi öğrenmelerini değerlendirmede söz sahibidir. Öğrencinin, öğrenme sürecine aktif ve sorumlu katılımcı olmasını gerektiren bu tür uygulamalarda; öğrenciler araştırmaları için bilgi kaynaklarını kendileri kullanırlar. Öğrenciler, öğretme-öğrenme sürecine etkin katıldıkları süre içinde daha kalıcı izli öğrenme yaşantılarına sahip olmaktadır. Bu nedenle etkin bir biçimde bu sürece yön vermek, süreci değerlendirmek ve daha etkili duruma getirmeye yönelik önlemleri almak, öğrencinin en önemli sorumlulukları arasındadır (Türkoğlu, Doğanay ve Yıldırım, 1996). Bu temel sorumlulukları öğrencinin kendisine vererek bireyin kendisinin aktif olarak yaşantı geçirmesini sağlamak, daha etkili öğrenme ürünleri oluşturmasına yol açar (Walkin, 1992, Schroeder, Scott, Tolson, Huang ve Lee, 1997; Senemoğlu, 2018).

Çünkü öğrenciler bu süreçte değişik kaynaklardan bilgi bulma, toplama ve bu bilgileri düzenlemek için öğrenciler ve öğretmenler oldukça çaba gösterirler. Öğrencilerin bilgilerini örgütlemeleri ve sunmalarına önem verilir. Öğrenciler projelerinde bireysel ve grup sorumluluğu taşırlar. Her öğrenci farklı konuda ama birbiriyle ilgili ve grup projesine katkıda bulunacak biçimde çalışır. Öğrenciler birbirleriyle etkileşimde bulunurlar, bilgileri paylaşırlar ve ortak bilgi üretimi için işbirliği yaparlar (Ward ve Tiessen, 1997; Felder ve Brent, 1997; Weimer, 2002; Açıköz, 2003; Bújez ve Mohedo 2014). Bir başka deyişle birey, çevredeki uyarıcıların duyu organlarına gelmesini beklemek yerine, onları arama eğilimindedir ve etkileşim kurduğu uyarıcılara kendisi anlam verir. Böylece öğrenciler düşünme yanında gözleriyle gördükleri, elleriyle dokundukları, kulaklarıyla duydukları, kaslarıyla ağırlığını hissettikleri zaman daha iyi öğrenirler (Hedges, Yalın ve Özdemir, 1996). Bireyin yeni bir bilgiyi öğrenebilmesi için, öğrenme işine etkin olarak katılması, başka bir deyişle kendisine sunulan uyarıcıları seçmesi, bunları kendisi için anlamlı duruma getirmesi ve en uygun tepkiyi üretmesi gerekir (Shuell, 1994). Nitekim Başaran'ın Meriam ve Caffarella'dan (1999) aktardığına göre; etkili bir öğrenmede, bilginin öğretenden öğrenene aktarılamayacağı ancak öğrenenler tarafından aktif bir biçimde kazanılıp kendileri tarafından inşa edileceği ileri sürülmektedir. Belirli bir deneyimden çıkarılan anlamın kişiye özel olduğu ve eğer kişi bir tartışmaya katılır ya da problem çözerken sosyal olarak ilgilenirse bilginin artarak genişleyeceği belirtilmektedir (Başaran, 2004). Başka bir ifadeyle öğrenmeyi kolaylaştırmanın bir yolu da yaparak öğrenmektir (Schank, 1995).

Alanyazında öğrenci merkezli yaparak yaşayarak öğrenmeyi esas alan uygulamaların öğrencilerin ders başarılarını artırdığı ve öğrencilerin derslere ve öğrenme etkinliklerine yönelik tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkilediği, öğrenmeyi daha uzun süreli olduğu vb. sonuçlar çok sayıda araştırma tarafından ortaya konmuştur (Sezer ve Tokcan; 2003; Wu ve Tsai, 2005; Köseoğlu, 2005; Aykac, 2005; Weir 2005; Graham, 2006; Darling-Hammond, 2008; Durna, 2009; Koçak, 2010; Camcı, 2012; Topan, 2013; Ebret, 2015; Ural ve Bümen, 2016; Özbayraktar, 2016). Y yaparak yaşayarak öğrenmenin etkililiğini ortaya koyan bu çalışmalar ışığında öğretmen adaylarının hem yaparak yaşayarak öğrenmeye sürecine ilişkin bazı becerileri kazanması ve bunları etkili olarak kullanmasına hem de bireysel öğrenmelerini daha etkili hale getirmesine hizmet edeceği düşünülerek Müzik Eğitimi Anasanat dalındaki Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinde bir yıl önce işlenen “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersinde geçen bazı kavram ve ilkeler müzik ve tiyatro formlarına dönüştürülmüştür. Bu dönüştürme süreci, öğrenci merkezli yaparak yaşayarak öğrenmeyi esas alan etkinliklere dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının bir dersin öğretim süreciyle ilgili temel kavramları müzik ve tiyatro formları kullanarak öğrenmelerinin görüşlerini değiştirip değiştirmediğini ve yaşadıkları deneyimlerin niteliği belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde “öğretime ilişkin bazı kavramların müzik ve tiyatro formlarına dönüştürülmesi sürecine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmada öğrencilerden aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri hakkındaki görüşleri nasıldır?
- Ekibin çalışması ve etkileşim ile ilgili görüşleri nasıldır?
- Materyal üretim süreci ile ilgili görüşler nasıldır?
- Müzik öğesi hakkındaki görüşleri nasıldır?

Yöntem

Bu çalışma için Öğretim Teknolojileri ve Materyal tasarımı dersinin uygulama süreci “Eğitim Köyünde Müzik ve Dansla Öğreniyorum” başlığı altında öğrenci merkezli öğretme-öğrenme etkinlikleriyle örgütlenmiştir. Araştırma süreci ön deneme modellerinden tek grup öntest sontest deseni ile düzenlenmiştir. Araştırma verileri ise nitel araştırma yöntemlerinden görüşme kullanılarak öğrenci görüşlerine dayalı olarak elde edilmiştir. Neden-sonuç ilişkilerini belirlemek için araştırmacının kontrolünde uygulamaları gerçekleştirilen desenlerden biri olan tek grup öntest- sontest desende; bağımsız değişkenin uygulanmasından önce ve sonra ölçme işlemleri yapılır. Bu ölçmeler arasında ise denel işlem uygulanır (Karasar, 2003; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak; Erkan Akgün, Karadeniz, Demirel, 2011). Söz konusu deneysel desenin ve veri toplama yönteminin uygulanması Tablo 1.de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışmada kullanılan araştırma modeli ve veri toplama yöntemi

Grup	Öntest	İşlem	Sontest
Müzik bölümü 3.sınıf öğrencileri	Ön görüşme (Yapılandırılmamış Görüşme formu)	Öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin bazı öğrenci merkezli etkinliklerle kavram ve ilkelerin müzik ve tiyatro formuna dönüştürme çalışmaları (14 hafta)	Son görüşme (Yapılandırılmamış Görüşme formu)

Tablo 1.de görüldüğü gibi katılımcılardan uygulama öncesi ve sonrası yapılandırılmamış görüşme yoluyla yazılı görüşleri alınmıştır. Bu iki görüşme formu uygulaması arasında 14 hafta süresince Öğretim İlke ve Yöntemleri dersine ilişkin bazı kavram ve ilkelerin müzik ve tiyatro formuna dönüştürme çalışmaları şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırma, 2017-2018 öğretim yılı güz döneminde Müzik öğretmenliği 3.sınıfındaki Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinde 11 erkek, 19 kadın olmak üzere toplam 30 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışma grubun seçiminde Merriam’ın (2013) uygun örnekleme (çalışma grubunun seçimi) koşulların ne olduğuna bağlıdır. Zamana, paraya, yere, konumun kullanılabilirliğine ya da cevaplayanlara dayalı örneklem seçebilir görüşü esas alınmıştır. Bu çerçevede katılımcılar çalışmasının amacına uygunluğu doğrultusunda müzik bölümündeki eğitimleriyle kazandıkları birikim ile müzik alanında sahip oldukları kişisel becerileri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri yapılandırılmamış açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu ile toplanmıştır. Uygulama öncesi ve uygulama sonrasında kullanılan bu görüş alma formunda uzman görüşleri ile geliştirilen ve araştırmanın alt problem olarak tanımlanan dört soruya yer verilmiştir. Çalışma sonunda da benzer sorularla oluşturulmuş form tekrar uygulanmıştır.

Uygulama Süreci

Öğretim İlke ve Yöntemlerine ilişkin bazı kavramlarının müzik ve tiyatro formlarına dönüştürülmesi süreci Tablo 2’ de görüldüğü gibi planlanmış ve uygulanmıştır.

Tablo 2. Çalışma takvimi ve öğretme-öğrenme sürecinde yapılan çalışmalar

Hafta	Çalışma Süreci	Süre (D. saati)	Mekan
1 Açıklama	Ders öğretim sürecini tanımlama ve açıklama	4	
2-3 Planlama	Ön görüşmenin yapılması Çalışmaları planlanma ve konuları belirleme (İpucu, katılım, pekiştirme, dönüt-düzeltilme, hedef ve hedef alanları, içerik, Tam öğrenme modeli, öğrenci nitelikleri vb. durumların belirlenmesi) Öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin temel kavramları hatırlatılması Üzerinde çalışılacak kapsamın (kavramların) belirlenmesi	8	Derslik (Sıra oturma düzenli 4sınıf)
4-7 Araştırma- inceleme ve Üretim Süreci	Literatür taraması / söz ve senaryo yazma Şarkı formuna dönüştürme ve rollerin belirleme	16	Çok Amaçlı Salon (50x25 m. Serbest çalışma alanı)
8-13 Provalar- Sahneleme	Grupların çalışmaları ve prova yapma Genel prova Sahneleme	76	Çok Amaçlı Salon Sinema salonu Konferans ve Sergi Salonu
14 Değerlendirme	Son görüşme-değerlendirme	4	Derslik

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışmanın başlangıcında ön görüşme gerçekleştirilerek katılımcıların yazılı görüşleri alınmıştır. Daha sonraki aşamada Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarım dersinin öğretim ve uygulama süreçleri hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. İki ve üçüncü haftalarda müzik ve tiyatro formuna dönüştürülecek öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin öncelikle hedef, hedef alanları, öğretim ilkeleri, içerik, ipucu, pekiştirme, katılım, dönüt-düzeltilme, öğrenci nitelikleri, Tam Öğrenme Modeli, Çoklu Zekâ alanları ile ilgili temel kavram ve ilkeler araştırmacı tarafından belirlenerek öğrenci gruplarına dağıtılmıştır. Öğrencilere dağıtılan bu kavram ve ilkeler çerçevesinde bir önceki yıl aldıkları Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi konuları araştırmacı tarafından hatırlatılmıştır. Dördüncü ve beşinci haftalar öğrenci grupları kendi konularıyla ilgili literatür taraması yaparak ilgili kavram ve ilkelerin temel özelliklerini belirlemiştir.

Bu işlemden sonra yine aynı haftalarda belirlenen özellikler çerçevesinde şiirleştirilmeler, şarkı sözü, oyun ve senaryolar yazılmıştır. Altı ve yedinci haftalar yazılan sözler popüler olmuş uygun şarkı formlarına uyarlanmıştır. Diğer taraftan metinler belirlenen roller çerçevesinde tiyatro formuna belirlenmiştir. Sekizinci haftadan on üçüncü haftaya kadar çalışmalara önce grupların kendi içlerinde, daha sonra tüm grupların katıldığı bütüncül provalar şeklinde gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ise iki kez genel prova ve nihai sahneleme çalışması yapılmıştır. Sahneleme çalışmasından sonra ise katılımcılarla son görüşme gerçekleştirilerek yazılı görüşleri alınmıştır. Bu çalışmalar, 28 saati açıklama, planlama, araştırma ve üretim süreçleri için; 24 saati ders içi, 52 saati de ders dışı toplam 76 saat olmak üzere dönem boyunca genel toplamda 104 ders saatlik bir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar için mekân olarak ise önceleri sınıf ortamı, daha sonra ise amaçlı salon, ses düzenine sahip sinema salonu ve gerçek sahne kullanılmıştır. Söz konusu bu çalışmalar “Eğitim Köyünde Müzik ve Dansla öğreniyorum” konser ve gösteri olarak herkese açık şekilde sergilenmiştir.

Verilerin Analizi

Yukarıda özellikleri açıklanan veri toplama aracıyla alt problemler doğrultusunda katılımcılardan yazılı olarak toplanan veriler araştırmacı dışında bir uzmanın daha yer aldığı süreçte her bir katılımcının yazılı görüş alma formuna verdikleri cevaplar madde madde incelenmiştir. Her maddeye ilişkin kodlar belirlenmiştir. Ortak olan kodlar bir araya getirilmiş ve yedi tema altında toplanmıştır. Bu temalar, öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri; öğretmenlik mesleği; ekip çalışması ve etkileşim; üretim süreci; müzik, kişisel gelişim ve beceriler olarak isimlendirilmiştir. Her bir koda ilişkin görüşlerin

frekans ve yüzdeleri alınarak bulgular tablolar üzerinden yorumlanmıştır. Verilerin çözümlemelerine ilişkin tutarlılık katsayısı için ise Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik = $\frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$ formülü kullanılmıştır. Buna göre çözümlenen verilerin güvenilirlik katsayısı $[\frac{60}{(60+6)}] \times 100 = ,90$ olarak bulunmuştur.

Bulgular

Verilerin analiz sonucunda toplam yedi tema belirlenmiştir. Söz konusu bu temaların isimleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Tema isimleri ve numaraları

Tema no	Tema adı
1.	Öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri
2.	Öğretmenlik mesleği
3.	Ekip çalışması ve etkileşim
4.	Üretim süreci ile ilgili görüşler
5.	Müzik
6.	Kişisel gelişim ve beceriler
7.	Duygu ve hisler

Tablo 3'de yer alan temalar ve bu temaların her birine ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda ayrı ayrı ele alınmıştır.

Tablo 4. Öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri temasına ilişkin bulgular

	Uygulama öncesi görüşleri			Uygulama sonrası görüşler	
	Frekans (f)	Yüzdellik (%)		Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Öğrenci pasifliği	15	50	• Yapararak-yaşayarak öğrenme etkinlikleri oluşturma	19	63
Ezber yöntemi	12	40	• Eğlenceli öğrenme ortamı oluşturma	19	63
Tekdüze eğitim uygulamaları	8	27	• Öğrenmede öğrenci aktifliği sağlama	18	60
			• Çok sayıda duyu organı kullanma	16	53
			• Öğretimde materyal kullanma	12	40
			• Öğrenmeyi kolaylaştırma	12	40
			• Konuları (bilgileri) somutlaştırma	11	37
			• Öğretimde çeşitlilik yaratma (farklı öğretme-öğrenme yolları kullanma)	8	27
			• Öğrenciye göre etkinlikler düzenleme	7	23
			• Özgür ve kontrollü ortam sağlama	3	10
			• Kitaba bağlı kalmama	3	10

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri temasında katılımcıların % 63'ü yaparak yaşayarak öğrenme ve eğlenceli öğrenme ortamı oluşturma; % 60'ı öğrenmede öğrenci aktifliğini sağlama, % 53'ü çok sayıda duyu organı kullanma, % 40'ı öğrenmede materyal kullanma ve öğrenmeyi kolaylaştırma etkinliklerinin gerekliliğinin farkına vardıklarını belirtmektedir. Ayrıca yine katılımcıların % 37'si konuların (bilgilerin) somutlaştırılmasını, % 27'si farklı öğretme-öğrenme yolları kullanılmasını (öğretimde çeşitlilik sağlama); %10'u özgür ve kontrollü ortam sağlanmasını ve kitaba bağlı kalınmamasını vurgular yönde görüş belirtmişlerdir.

Bu tema ile ilgili olarak çalışma öncesinde katılımcıların %50'si öğretme öğrenme öğrencilerin pasif olduğunu, %40'ı öğrenmede ezberleme yolunun kullanıldığını, % 27'si ise tekdüze eğitim uygulamalarının varlığını ifade etmişlerdir.

Bu çerçevede katılımcıların görüşleri uygulama öncesinde bu tema ile ilgili olarak geleneksel ve öğretmen merkezli eğitim uygulamalarının olumsuz yönlerini yansıtırken; uygulama sonrasında ise bu görüşlerin öğretme-öğrenme sürecindeki etkinliklerin öğrenci merkezli ve öğrenmenin niteliğini olumlu yönde geliştirecek niteliklerin farkına vardıklarını belirtir duruma gelmiştir. Bu tema ile ilgili öğrencilerin görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

“...alışagelmışsin dışına çıkmak, monotonluktan uzaklaşmak, aynı zamanda öğrencilerin motivasyonunu olumlu etkilediğinden derse katılımın artması, çocuğun kendisini ve çevresini keşfetmesi, merak duygusunu gidermesi, gözlem ve araştırma yapması ve bulunduğu ortama uyum sağlaması açısından olumlu olduğunu düşünüyorum.” (ö17)

“...bir sınıfta 40 öğrenci varsa en az 40 farklı düşünce ve öğrenme yolu olduğunu ve bunlara uygun materyal seçmem gerektiğini anladım” (ö24)

“...öğretimi alışagelmışliğin dışına çıkaran öğrenirken eğlenmeyi, aslında eğlenerek daha iyi öğrenildiğini bize gösteren müzik alanının teknikleri ile öğretime yönelik bilgileri harmanlayıp uygulamaya koyma fırsatı veren bir ders oldu.” (ö26)

“... Herkes daha iyi öğrenmek istiyorsa kendi bulduğu yöntemlerle öğrenebilir, belki dansla, belki ritimle belki de mırıldanarak.” (ö15)

“...meslek hayatımızda öğrencilerimize, evde çocuklarımıza anlaşılabilir ve karmaşık konuları en güzel fikirlerle nasıl somutlaştıracağımızı öğrendik...” (ö2,ö13,ö29)

“...Öğrenme sürecindeki aşamaları uygulamalı bir şekilde öğrendik.” (ö13)

Öğretme-öğrenme etkinliklerinin nitelikleri teması ile ilgili olarak katılımcılar çalışma öncesi öğretmen merkezli uygulamalara ait özellikleri belirtirken, çalışma sonrasında öğretme-öğrenme sürecinde öğrenci merkezli yaparak-yaşayarak öğrenme etkinliklerinin gerekli ve önemli olduğunu fark ettikleri, öğretim uyumlarının hangi özelliklere sahip olması gerektiğine dair farkındalık kazandıklarını anlaşılmaktadır. Bu anlamda gerçekleştirilen etkinlik ve etkileşimlerin etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Öğretmenlik mesleği temasına ilişkin bulgular

Uygulama öncesi görüşler	Uygulama sonrası görüşler	Frekans	Yüzdeler
		(f)	(%)
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	Öğretmenlik mesleğini sevmek	20	67
	Mesleki sorumluluklarını yerine getirme	17	57
	Olumlu öğretmen tutumlarının farkına varma	14	47
	En iyi şekilde ve farklı öğretime kaygısı duyma	8	27

Tablo 4’te görüldüğü gibi Öğretmenlik mesleğine yönelik bu temada çalışmalar sonunda katılımcıların % 67’si öğretmenlik mesleğini daha çok sevdiğini, %57’si mesleki sorumlulukları yerine getirme bilinci kazandığını, %47’si olumlu öğretmen davranışlarının farkına vardıklarını, % 27’si de daha iyi ve farklı öğretime kaygısı duydıklarını ifade etmişlerdir. Öte yandan katılımcıların çalışma öncesi görüşlerinde bu tema ile ilgili verilere rastlanmamıştır. Öğretmenlik mesleği teması ile ilgili öğrenci görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“...öğretmen adayı olarak meslek bilgimi genişletmek gözlem yaparak, deneyerek öğrenciye derisi nasıl işlemem gerektiğini fark ettim “ (ö7)

“...öğretmen adayı olarak üzerinde çalışmam gereken birçok konu olduğunu anladım .» ö3

“...kendime özgü öğretim yolları kullanan ve kuralcı olmayan bir öğretmen olmam gerektiğini anladım...” (ö1)

“...meslek hayatıma yönelik pek çok şeyde alternatif düşünmeye başladım.”ö18

“...Bir öğretmen adayı için herkesten aynı tepkileri beklemenin son derecede yanlış olduğunu, insanların farklılık gösterebileceğini deneyimleyerek öğrenmek, bununla ilgili davranış değişikliğini görmek benim için önemli ve tatmin edici oldu... ö14»

“...anladım ki, her öğrenci farklı öğrenir... öğretmen buna göre materyal dans, müzik ve gösterilerle yaratıcı fikirler oluşturmalı.” ö5

«...mesleki hayatıma başladığımda bu bilgileri mesleğimi en iyi şekilde sergileyeceğimizi düşünüyorum.” 20

“...ben bu mesleği yapabilirim dedirten bir ders oldu” ö28

“...öğrenciye neyi, nasıl öğretebilirim endişesi içindeyim.”ö24

“...bir öğretmen öğrenciye kolay ve anlaşılır bir şekilde bilgi vermeye çalışmalıdır.” ö30

Öğretmenlik mesleği temasında katılımcılar çalışma öncesi herhangi görüş ortaya koymazken, çalışma sonrasında öğretmenlik mesleği ile ilgili olarak temel sorumluluk ve becerileri yerine getirme, mesleği sevdirmeye, olumlu tutumlar geliştirmede katkıları sağladığından söz etmektedirler. Katılımcılarda bu bakış açısının oluşmasında dönem süresince gerçekleştirilen deneyimlerin etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Ekip çalışması ve etkileşim temasına ilişkin bulgular

Uygulama öncesi görüşleri	Uygulama sonrası görüşler		
	Frekans (f)	Yüzdeler (%)	
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	• Sorumluluk alma	20	67
	• Kaynaşma (yakınlaşma)	16	53
	• Yardımlaşma ve dayanışma (işbirliği)	15	50
	• Görüş paylaşma (fikir alışverişi)	15	50
	• Tartışma ve karar verme süreçlerine katılma	14	47
	• Birlikte hareket etme	11	37
	• Birbirimizi dinleme	8	27
	• Düşünce ve çözüm çeşitliği sağlama	8	27
	• Kişilere / birbirimize güven duyma	7	23
	• Görev dağılımı yapma (işbölümü)	7	23
	• Bağlılık duygusu ve destek olma	6	20
	• Çalışma disiplini kazanma	4	13
	• Zamanı etkili ve verimli kullanma	2	7

Ekip çalışması ve etkileşim teması ile ilgili olarak çalışmalar süresince katılımcıların % 67'si sorumluluk alma, %53'ü kaynaşma (yakınlaşma), % 50'si yardımlaşma ve dayanışma (işbirliği) ve görüş paylaşma (fikir alışverişi), % 47'si tartışma ve karar verme süreçlerine katılma, %37'si ise birlikte hareket etme gibi ekip çalışmasını ve sosyal etkileşimi güçlendirici deneyimler kazandıklarını belirtmektedir.

Yine ekip çalışması ve etkileşim teması kapsamında öğretmen adaylarının % 27'si birbirlerini dinleme ve düşünce (çözüm) çeşitliği sağlama, % 23'ü kişilere / birbirlerine güven duyma ve işbölümü yapma, % 20'si birbirlerine bağlılık duygusu ve destek olma, % 13'ü çalışma disiplini kazanma, % 7'si de zamanı etkili ve verimli kullanma davranışlarını gösterdiklerini ifade etmektedirler. Çalışma öncesinde bu tema ile ilgili görüş belirtilmemiştir.

Ekip çalışması ve etkileşim teması ile ilgili olarak çalışma öncesi öğretmen adaylarından görüş elde edilemezken çalışma sonrasında ise sorumluluk, işbirliği, fikir alışverişi, tartışma ve karar verme, güven vb. ekip çalışmalarının taşınması gerekli davranışları gösterdikleri ifade edilmektedir. Katılımcıların görüşlerine yansıyan ve davranış olarak ortaya koyduklarını söyledikleri bu olumlu kazanımlar, çalışmalar süresince kendilerinin ekip çalışması ve etkileşiminin niteliğini doğrudan etkileyen yaşantıları geçirdikleri şeklinde değerlendirilebilir. Bu tema ile ilgili olarak katılımcı görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“...şarkı seçimlerini konuşmak, hangi konuyu nasıl yapacağımızı tartışmak, giyeceğimiz kıyafetleri düşünmek... hepsinin ayrı bir güzel bir yeri vardı, çok eğlenceliydi.(ö1)

“...çalışma sayesinde birlikte olmayı, birbirimizi dinlemeyi, fikirler vermeyi, birlikte doyusya eğlenmeyi öğrendik. tiyatro ekibine çok güldük, şarkılarla öğrendik, şiirlerle coştuk, oyun havaları çaldığında yerimizde duramadık ..(ö21)

“...bilindiği gibi çoğu sınıflarda birlik yoktur, bizim sınıfta da yoktu. sınıf olarak ilk defa bir etkinlik yaptık ve güzel dönütler aldık... (ö7)

“...bir konu başlığı altında birlikte düşünmemizi, farklı farklı fikirler üretmemizi ve birlikte sonuca gitmemizi sağladı ...» (ö9)

“...bu etkinliği hazırlarken ekip çalışması yaptık ve herkes gösteride olan karakterler hakkında fikirlerini beyan edip ortaya bir senaryo çıkardık. Birlikte çalışma bizi birbirimize çok kaynaştırdı ve konularımızı öğretmede kolaylık sağladı... ortaya çıkan fikirler üretme sürecini oluşturdu...(ö26)

«...bu etkinlikleri hazırlarken ve sahnede sunma sürecine kadar heyecan içindeydik ve çalışmalarda kendimizi motive edip ortaya bir şeyler çıkarma düşüncesi içerisindeydik...(ö5)

“...iş bölümü, paylaşım yardımlaşma konusunda öğrendiğim, aktarabileceğim bilgilere sahip oldum.”(ö8, 13)

Tablo 7. Üretim süreci temasına ilişkin bulgular

Uygulama öncesi görüşleri	Uygulama sonrası görüşler	
	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	• Araştırma- düşünme	25 83
	• Şarkılara uyarlama	24 80
	• Konuyu şirleştirme	18 60
	• Oyunda rollere bürünme	15 50
	• Basit malzemeleri kullanma	13 43
	• Alışılmışın dışına çıkma	13 43
	• Çok yönlü düşünme ve hayal gücünü kullanma	10 33

Tablo 6’da görüldüğü gibi üretim sürecinde katılımcıların %83’ü araştırma ve düşünme, %80’i şarkılara uyarlama, % 60’ı konuları şirleştirme, %50’si tiyatro rollerine bürünme, % 43’ü basit malzemeleri kullanma ve alışılmışın dışına çıkma davranış ve işlemlerini yaşadıklarını; %33’ü ise çok yönlü düşünme ve hayal gücünü kullandıklarını dile getirmektedir.

Bu tema altında da katılımcılardan çalışma öncesi görüş alınmamıştır. Çalışma sonrasında ise yaparak yaşayarak öğrenmenin doğasında en temel özelliklerden olan araştırma-düşünme, problemle bahsetme, çözüm yolları arama, sıra dışı olma vb. eylem ve süreçlerin vurgulandığı görülmektedir. Bunda da katılımcıların geçirdiği süreç ve etkileşimlerin etkili olduğu söylenebilir. Bu tema ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

«...Bir müzik öğretmeni adayı olarak bilgi öğretmeyi eğlenceli şekilde yapmada diğer branşlara göre daha şanslı olduğumu anladım.» (ö6)

«...yaratıcılığın ne kadar önemli olduğunu, eğlenerek öğrenmenin her yönden kolaylık sağladığını fark ettim.»(ö13)

«...ekip ruhu ve çalışma azmimiz sayesinde birbirimizi dinleyerek düşüncelerimizi önemseyerek üretim sürecindeki sıkıntılarımızı aşmaya çalıştık.ö10

«...konulara ilişki bilgileri en açık şekilde düzenleyerek herkesin bildiği şarkılara dönüştürdük” (ö5 ö9, ö11, ö18, ö25)

«...mutlu ve güzel prova, sahne süreci oldu ve kendimizi iyi hissettiğimiz için konuları etkili öğrendik” (ö15)

«...üretim sürecinde hayal gücümüzü kullandık.» (ö13, 24)

«...bir konuya bir tek bir açıdan değil her alandan yaklaşabileceğini, ...»(ö3)

«...insanlarla olana iletişimimizi güçlendi kendimi daha iyi ifade eder olduk.(ö12)

«...fikirlerimizi dile getirirken daha özgüvenli olduk”(ö22)

«...bir şeyleri yapabiliyor olmak kendimize olan güveni de artırdı.ö9

«...bu çalışmalar sonundan üretken olabilmeyi öğrendim.»(ö8)

«...kendi adıma kazanımlarımı dile getirecek olursam rol yapma bakımından özgüvenim yeteri kadar yoktu ve bu etkinlik bana bu özgüveni kazandı.» (ö6)

«...tasarlamak, uygulamak başta kulağa zor gelse de üretebilmek keyif verici.» (ö19)

Tablo 8. Müzik temasına ilişkin bulgular

Uygulama öncesi görüşleri	Uygulama sonrası görüşler	Frekans	Yüzdellik
		(f)	(%)
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	• Müziğin hayatımızdaki rolü /yerini daha çok kavrama	22	73
	• Müziği öğretim aracı olarak kullanma (Öğrenmeyi kolaylaştırma)	20	67
	• Müzik eğitimi anlayışı ile ilgili farkındalık kazanma	18	60
	• Müziği sevdirmeye	15	50

Müzik teması ile ilgili olarak ise öğretmen adaylarının % 73 Müziğin hayatımızdaki rolü / yerini daha çok kavradıklarını; % 67'si müziği öğretim aracı olarak kullanma müziğin öğrenmedeki rolünün farkına vardıklarını; % 60'ı müzik eğitimi anlayışı ile ilgili farkındalık kazandıklarını; %50 'si de müziği sevdirmeye gerekliliğini vurguladıkları görülmektedir (Tablo 7).

Müzik Temasında da çalışma öncesi veri elde edilememiştir. Çalışma sonrasında ise katılımcılar bu çalışmalar sayesinde müziğin hayatımızdaki rolü / yerini daha çok kavradıklarını, müziği öğrenmeyi kolaylaştıran bir öğretim aracı olarak kullanabileceklerine dair farkındalık kazanmaları önemli kazanımlar olarak değerlendirilebilir. Özellikle bu düşünceleri müzik eğitimi üçüncü sınıf öğrencilerince (bir başka deyişle o güne kadar kazanmış olmaları gereken kişilerce) dile getirilmesi oldukça anlamlı bulunmuştur. Müzik temasına yönelik bazı öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir:

«...Müzik, eğitim anlayışımı değiştirdi, müziği sadece öğretmek için değil diğer derslerin konusunu da şarkılara uyarlayıp çocukların zihinlerinde kalıcı olmasını sağlayabileceğimi gördüm...» (ö1, ö8)

«...Bu sayede oyun ve sosyal beceri arasındaki ilişkiyi kavrayabilecek müziğin unsurları olan ses ve ritim kavramlarını kavrayabilecek, topluluk karşına çıkarak özgüvene sahip olacak birlikte çalışıp üretecek, gruba uyum sağlama özelliği kazanacaktır...» (ö7)

«...Müzik duygusal anlamda da insanı farklı yönde etkiler, müziksiz dünya eksiktir. Müzik kendimizi iyi hissetmek ve ruhumuzu dinlendirmek için her an başvurabiliriz. Bir dersi çalışırken bile müzikle çalışabiliriz, daha iyi anlayacağımıza eminim...»(ö19)

«...Müzik yoluyla öğrenilen bilgi... Bilgiyi öğretmek veya alıcıya iletme sürecinde daha etkili ve kalıcılığı uzun yıllar koruyacak bir yöntem... bu etkinlik aslında bilgiyi öğrenmenin ve kalıcılığını korumanın zor olduğunu öğretti...» (ö6)

«...Öğrenci aslında farkında olmadan tekrar ettiği bir şeyi belleğine yerleştiriyor. Bunun için bilinen bir şarkıyı ders konusuna uyarlamak mantıklı geldi.» (ö25)

Tablo 9. Kişisel gelişim ve beceriler temasına ilişkin bulgular

Uygulama öncesi görüşleri	Uygulama sonrası görüşler	Frekans	Yüzdellik
		(f)	(%)
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	• Kararlı ve sabırlı olma	22	73
	• Özgüvenli davranma	20	67
	• Yaratıcılık –Hayal gücü –Farklı düşünme	20	67
	• Kendini ve yeteneklerini tanıma	18	60
	• Üretken olma	16	53
	• Kendini geliştirme	14	47
	• Çekinmeme- utanmama	14	47
	• Araştırma isteği duyma	10	33
	• Fedakarlık	10	33
	• İşine özen gösterme	7	23

Tablo 8'de olduğu gibi kişisel gelişim ve beceriler konusunda katılımcıların % 73'ü kararlı ve sabırlı olma; % 67'si özgüvenli davranma ve yaratıcı ve farklı düşünme, hayal gücünü kullanma; % 60'ı kendini ve yeteneklerini tanıma; %53'ü üretken olma; % 47'si kendini geliştirme ve çekinmeme-

utanmama davranışlarını kazanma; % 33'ü araştırma isteği duyma ve fedakârlık; % 23'ü işine özen gösterme gibi davranış ve özellikleri yaşayarak yerine getirdikleri ifade edilmektedir. Bu tema konusunda çalışma öncesinde görüş elde edilememiştir.

Kişisel gelişim ve beceriler teması ile ilgili olarak katılımcılar çalışma öncesi görüş belirtirken çalışma sonrası ortaya koydukları görüşlerde kararlı, özgüvenli, hayal gücü, yaratıcılık, yeteneklerini tanıma vb oldukça olumlu davranışlar geliştirdikleri gözlenmiştir. Bu davranışların ortaya konmasında öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin bazı kavramlarının müzik ve tiyatro formlarına dönüştürülmesi sürecindeki yaşantıların etkili olduğu söylenebilir. Bu tema ile ilgili öğretmen adaylarının dile getirdiği bazı görüşler aşağıda sunulmuştur:

“...kendime olan güvenim artırdı sahneye çıktığımda duyduğum heyecan daha güçlü olmamı sağladı.» (ö1)

«...Kendine güvenen, emin adımlarla yürüyen tekdüzelikten çıkmış biriyim artık.» (ö11)

«...Bazen çekingen bir yapıya sahip olabiliyorum ve konuşurken utanabiliyorken bu çalışma sayesinde sorunlarımı aştım..” (ö26)

«...İnsanlarla olana iletişim güçlendi, kendimi daha iyi ifade eder oldum.. (ö4)

«...Fikirlerimizi dile getirirken daha özgüvenli olduk ..”(ö12, ö19)

«...Bir şeyleri yapabiliyor olmak kendimize olan güveni de artırdı...(ö21)

«...Bu çalışmalar sonundan üretken olabilmeyi öğrendim... (ö8)

«...Kendi adıma kazanmalarımı dile getirecek olursam rol yapma bakımından özgüvenim yeteri kadar yoktu ve bu etkinlik bana bu özgüven kazandırdı... (ö16)

«...Daha verimli, daha disiplinli nasıl çalışır onu öğrendik.» (ö6)

«...Kendi yeteneklerimi ve bilgilerimi kullanarak daha üst seviyelerde, iyi çalışmalar ortaya koyabileceğimi anladım...» (ö10)

Tablo 10. Duygu ve hisler teması ile ilgili bulgular

Uygulama öncesi görüşleri		Uygulama sonrası görüşler	
		Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Çalışma öncesi görüş belirlenmemiştir.	1. Olumlu		
	• Takdir edilme /beğenilme	25	83
	• Olumlu eleştiriler alma	23	77
	• Başarma duygusunu tatma	20	67
	• Hırs yapma	18	60
	2. Olumsuz		
	• Umutsuzluğa kapılma	15	50
	• Karar verememe	12	40
	• Fikir çatışması yaşama	10	33
	• Çözüm üretememe	8	27

Duygu ve hisler temasındaki görüşler olumlu ve olumsuz olmak üzere iki temel grupta toplanmaktadır (Tablo 9). Yine bu tabloda görüldüğü gibi katılımcıların olumlu duygu ve hisler olarak % 83'ü takdir edilme / beğenilmeyi; %77'si olumlu eleştiriler almayı; %67'si başarıma duygusunu tatmayı; %60'ı ise hırs yapma davranışlarını yaşadıklarını belirtilmektedir. Öte yandan olumsuz duygu ve hisler olarak ise bu süreçte öğretmen adaylarının % 50'si umutsuzluğa kapıldığını; %40'ı karar veremediğini; %33'ü fikir çatışmaları yaşadığını; %27'si de çözüm üretemediğini dile getirilmektedir (Tablo 9). Bu temada da öğretmen adayları çalışma öncesi görüş belirtmemiştir. Çalışma sonunda ise katılımcılar süreçte yaşadıklarına ilişkin olumsuz durumlar ve bunların neden olduğu olumsuz duygular; çalışma sonunda da ulaşılan başarının yaşattığı olumlu duyguları dile getirilmektedir. İfade edilen bu görüşler aslında yaparak yaşayarak öğrenme etkinliklerinin kendilerini ne denli etkilediğinin bir itirafı şeklinde değerlendirilebilir. Katılımcıların bu tema ile ilgili görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

«...aldığımız dönütlerden sonra “biz bu işi iyi yapıyoruz” diyebildik...» (ö1, ö8, ö23)

- «...eğlendim, aynı zamanda öğrendim,...» (ö3,ö11,ö18,ö27)
- «...olumsuz bir eleştiri almadım, ama çok güzel övgüler aldım...» (ö2)
- «...olumlu tepkiler bizi daha yüceltti...» (ö14, ö25)
- «...ve başardığımızı inanıyorum...» (ö19)
- «...toplumun beğenisini kazanmanın doyumuna ulaşmanın mutluluğunu yaşadım...» (ö10)
- «...yaptığımız bir işe böylesine alkışlar almak mutluluk vericiydi, doğrusunu söylemek gerekirse duygulandım...» (ö6)
- «...bu sürecin olumsuz tarafı hazırlıkların yorucu olmasıydı...» (ö26)
- «...fikir ayrılıklarından dolayı çalışmamızı hangi yönde iletmemiz gerektiğine karar verememekten sıkıntılar yaşadık...» (ö10)
- «...yeri geldi üzüldüm, yeri geldi çalışma arkadaşlarıma kırıldım ama yine de bu duygu değişiklikleri arkadaşlık ilişkileri sanılanın aksine daha da güçlendirdi...» (ö18)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğrenci merkezli yaparak yaşayarak öğrenmeyi esas alan bu çalışmaların sonunda;

- Öğretmen adaylarına öğretme-öğrenme sürecinin taşınması gerekli temel özellikler, bu süreçte nerelere dikkat etmeleri gerektiği konularında katkı getirdiği,
- Öğretmenlik mesleği ile ilgili olarak temel sorumluluk ve becerileri yerine getirme, mesleği sevdirmeye, olumlu tutumlar geliştirmede katkılar sağladığı;
- Ekip çalışması ve etkileşim açısından öğrencilerin işbirliği, paylaşma, yardımlaşma gibi sosyal özelliklerini geliştirdiği; öğrencileri birbirlerine daha çok yakınlık sağladığı,
- Ürüne dönüştürme sürecinde nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini, bu süreçte araştırma, düşünme, vb işlemleri kazandırdığı,
- Müziğin hayatımızdaki rolü /yeri, müziği öğretim aracı olarak kullanma ve öğrenme üzerindeki etkisi konusunda farkındalık kazandırdığı,
- Kişisel gelişim ve beceriler temasında kendini tanıma, özgüven kazanma, üretkenlik vb. özellikleri geliştirmede olumlu katkılar sağladığı,
- Duygu ve hisler temasında ise olumlu duygulardan güç alma, olumsuz duygular ile de başa çıkma konusunda deneyimler yaşattığı belirlenmiştir.

Elde edilen bu sonuçlar, alanyazında farklı branşlarındaki yaparak yaşayarak öğrenme etkinlikleri ile ilgili araştırmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir. Söz konusu bu çalışmalarda öğrenci merkezli etkinliklerin öğrencilerin akademik başarısını artırmada ve ders etkinliklerine yönelik ilgi, tutum vb. olumlu duyuşsal özellikler kazandırmada, sosyal ve bireysel gelişimde etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Sezer ve Tokcan; 2003; Wu ve Tsai, 2005; Köseoğlu, 2005; Aykac, 2005; Sidekli ve Karaca, 2013; Weir 2005; Graham, 2006, Darling-Hammond, 2008; Sidekli ve Coşkun, 2014; Durna, 2009; Koçak, 2010; Camcı, 2012; Topan, 2013; Ebret, 2015; Ural ve Bümen, 2016; Özbayraktar, 2016).

Öte yandan müzik uygulamalarının öğretimde bir araç olarak etkili bir şekilde kullanılabilmesinin ve müziğin hayatımızdaki rolü ve önemine ilişkin öğretmen adayları tarafından farkındalık kazanılması önemli bir sonuçtur. Çünkü beynin işleyişi, öğrenme ve kodlama süreçlerinin gün geçtikçe önemi daha da çok anlaşılmakta, bunların etkili kullanımına ilişkin araştırmalar da çokça yapılır hale gelmiştir. Bu çerçevede beynin işleyişine ilişkin yapılan son yıllardaki araştırmalar bireyin bilgiyi kendine özgü bir biçimde anlamlandırıldığını kanıtlamaktadır. Öğrencinin öğrenme sırasında etkin oluşu, bilgiyi anlamlı bir biçimde kodlamasına yardım eder (Cornine, 1990, s. 372-377). Bu kodlama yaklaşımlarının etkili olarak kullanılmasını sağlayan unsurların başında öğretim materyalleri gelmektedir. Öğretim materyalleri bireyin daha çok sayıdaki duyu organını öğrenme sürecinde etkin hale getirerek öğrenmenin niteliğini artırmaya hizmet ederek algılamayı güçlendirmekte, ilgi ve izlenimlerin kalıcılığı artmakta ve öğrenme zenginleşmektedir (Ergin, 1987). Çünkü öğretim materyalleri dikkat çekme, soyut ve karmaşık bilgileri somutlaştırma, basitleştirme, anlamayı ve hatırlamayı kolaylaştırma vb. işlevlere sahiptir (Yalın, 2003) Böylece öğretimi daha zevkli ve anlaşılır olacağından öğrenme için ayrılan süre verimli geçmekte ve öğretim hizmetinin niteliği de artmaktadır (Demirel, 2006). Bu kodlama yaklaşımlarından biri de müzik ve ritim uygulamalarıdır. Müzik; ritmin,

sesin ve titreşimin insanda yarattığı etki diğer zekâ türlerinin hepsinden daha güçlü olduğunun ileri sürülmesi ve insan üzerindeki etkileri esas alındığında o çokça önemli bir yere sahiptir. (Başaran, 2004) Bunun yanı sıra müzik (özellikle okuma ve yazma tüm ileri dilbilimciler gibi, insanın bilişsel gelişiminde temel bir rol oynar. Bu nedenle müzik dilini bir araç olarak kabul etme, yaşadığımız dünyayı algılamak, analiz etmek ve daha iyi anlamak öğrencilerimize izin veren yenilikçi bir kaynağı temsil ettiği vurgulanmaktadır. (Bújez ve Mohedo 2014). İlköğretim okullarında müzik genellikle araç olarak kullanılır. Bu durum, müziğin değişik yönlerini, kendinin ve arkadaşlarının davranışlarını, yerel, ulusal ve uluslararası toplulukları, çocuğun anlamasını sağlayan bir araç olmasından kaynaklanmaktadır (Çilden, 2001). Öte yandan alanyazında yapılan çalışmalarda da müziğin beyin çalışma prensipleri ve öğrenme üzerinde olumlu sonuçlar yarattığına dair bulgulardan söz edilmektedir (Akt. Gökşenli, 2010).

Yukarıda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda Eğitim Fakültelerindeki öğretim elamanları öncelikle kendi derslerinin öğretme-öğrenme sürecinde aktif öğretme-öğrenme strateji, yöntem-teknik, materyal, etkinliklerle zenginleştirmelidir. Böylece;

- Öğretmen adayları öğrenim gördükleri eğitim fakültelerindeki derslerin öğretmen-öğrenme, değerlendirme vb. süreçlerine aktif katılmalıdır.
- Öğretimin tekdüze (anlatıma ve slayta dayalı) olarak değil, öğrencilerin farklı ortamlarda aktif olarak katıldıkları ve eğlenirken öğrendikleri öğretme-öğrenme süreçleri düzenlenmelidir.
- Öğrencilere «birlikte hareket etme, grup dinamiği, işbirliği vb.» gibi sosyal davranışları kazanmaları için etkileşim fırsatı bulacakları öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenmesi,
- Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor alanlarda bireylerin çok yönlü ve bütüncül şekilde gelişimini sağlayacak yaşantıya dayalı etkinliklere daha çok yer verilmelidir.
- Öğretmen adaylarının gerçek okullarda yapacakları eğitim uygulamalarının fakültelerdeki dersler yoluyla hayata geçirmeleri sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Aykaç, N. (2005). İlköğretimde aktif öğretim yöntemlerini kullanma ve eğitim ortamını düzenleme durumunun, öğrencilerin derse karşı tutumlarına, sınıf içi iletişim becerilerine, erişim düzeylerine ve kalıcılığa etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Başaran, B.I. (2004). Etkili öğrenme ve çoklu zekâ kuramı: bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5 (1),7-15.
- Bújez. A.V. ve Diaz M.T. (2014). Creativity in the music classroom procedia. *Social and Behavioral Sciences* 141 (s.237 – 241) <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.05.041>
- Camcı, F. (2012). Aktif öğrenmeye dayalı etkinlik temelli öğretimin öğrencilerin akademik becerilerine ve öğrenme sürecine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), *Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Adıyaman.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, Çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21(1), 1-8.
- Çivi, C. (2002). Öğrenmeyi öğrenme. A. R. Sünbül (Ed.), *Eğitime yeni bakışlar içinde* (s. 197-201). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Darling-Hammond, L. (2008). *Powerful learning*. Jossey- Bass: Massachusetts
- Demirel, Ö. (2006). Öğretimde planlama ve değerlendirme. *Öğretme sanatı içinde*, Ankara:PegemA Yayıncılık
- Durna, H. (2009). 10. Sınıf coğrafya dersinde doğal afetler konusunun aktif öğrenme yöntemi ile öğretilmesi ve öğrenci başarısına etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Ebret, A. (2015). Etkinlik temelli matematik öğretiminin 3.sınıf öğrencilerinin problem çözme becerilerine ve matematiğe ilişkim tutumlarına etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). *Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü*, Konya
- Erden, M. ve Akman Y. (1996). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş yayınları
- Ergin, İ. (2009). 5E Modelinin öğrencilerin akademik başarısına ve hatırlama düzeyine etkisi: eğik atış hareketi örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(18), 11-26.
- Felder, R. M. & Brent, R. (1996). Navigating the bumpy road to student-centered instruction. *College Teaching*, 44(2), 43-47.
- Fer, S. (2009). *Öğretim tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fidan, N. (2006). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: PegemA Yayınları

- Gagne, R. M. & Driscoll, M. P. (1988). *Essential of learning for instruction*. Englewood cliffs: Nj: Prentice-Hall.
- Graham, D. (2006). Cooperative learning methods and middle school students, (Unpublished Doctoral Thesis), *Capella University*. Minneapolis, USA.
- Hedges, L., Yalın, H.İ. ve Özdemir, S. (1996). *Milli eğitimi geliştirme projesi: her yönüyle öğretmen olabilme*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Koçak, S. (2010). Aktif öğrenme yönteminin öğrencilerin bilişim teknolojileri dersindeki başarıları ve öğrenme strateji düzeyleri üzerindeki etkileri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İzmir.
- Koçak, S. (2010). Aktif öğrenme yönteminin öğrencilerin bilişim teknolojileri dersindeki başarıları ve öğrenme strateji düzeyleri üzerindeki etkileri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İzmir.
- Köseoğlu, C. (2005). Kesirlerin öğretiminde aktif öğrenme yönteminin öğrenci başarısına etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Özbayraktar, A. (2016). Öğretmen ve öğrenci merkezli (orff yaklaşımı) müzik öğretim yaklaşımlarının öğrencilerin derse olan tutumları üzerindeki etkileri (Şanlıurfa Siverek Mehmetçik İlköğretim okulu örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), *Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü*, Kayseri
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: PegemA Yayınları
- Schank, R. C. (1995). What we learn when we learn by doing. (Technical Report No. 60). *Northwestern University, Institute for Learning Sciences*. http://cogprints.org/637/1/LearnbyDoing_Schank.html adresinden 18.12.2018 tarihinde alınmıştır.
- Schroeder, C. M., Scott, T. P., Tolson, H., Huang, T. Y. ve Lee, Y. H. (2007). A meta-analysis of national research: Effects of teaching strategies on student achievement in science in the United States. *Journal of research in science teaching*, 44(10), 1436-1460.
- Selçuk, Z. (2001). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme öğretim (kuramdan uygulamaya)*. Ankara: Anı Yayınları.
- Sezer, A. ve Tokcan, H. (2003). İş birliğine dayalı öğrenmenin coğrafya dersinde akademik başarı üzerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 227-242.
- Shuell, J. (1994). Cognitive conception of learning. *Rewiew of Educational Research*, 56(4), 411-426.
- Sidekli, S. ve Karaca, L. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde yerel, kültürel miras öğelerinin kullanımına ilişkin öğretmen adayı görüşleri, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 20-38.
- Sidekli, S. ve Coşkun, İ. (2014). Türkü: Sosyal bilgiler öğretiminde yeni bir yaklaşım, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1), 27-38.
- Sönmez, V. (2003). *Program geliştirme öğretmen el kitabı*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Topan, B. (2013). Matematik öğretiminde öğrenci merkezli yöntemlerin akademik başarı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkililiği: bir meta-analiz çalışması (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). *Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Kocaeli.
- Türkoğlu, A., Doğanay, A. ve Yıldırım, A. (1996). *Ders çalışma becerileri*. Adana: Baki yayınları.
- Ural, G. ve Bümen, N. (2016). A meta-analysis on instructional applications of constructivism in science and technology teaching: A sample of Turkey. *Education and Science*, 41(185), 51-82.
- Yeşilpınar Uyar, M. ve Doğanay, A. (2018). Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerin akademik başarıya etkisi: Bir meta-analiz çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 186-209.
- Ülgen, G. (1994). *Eğitim Psikolojisi kavramlar, ilkeleri yöntemler, kuram ve uygulamalar*. Ankara: Lazer Ofset Matbaası
- Walkin, L. (1992). *Teaching and learning in further and adult education*. Cheltenham: Stanley Thornes Ltd.
- Ward, D.R & Tiessen, E. L. (1997). *Adding educational value to the web: Active learning with alive pages*. Educational Technology.
- Weimer, M. (2002). *Learner-centered teaching: Five key changes to practice*. San Francisco: John Wiley ve Sons.
- Weir, J. (2005). Active learning in transportation engineering education, (Unpublished Doctoral Thesis), *Worcester Polytechnic Institute*, Worcester: England
- Wu, T-Y. & Tsai, C-C. (2005). Effects of constructivist-oriented instruction on elementary school students' cognitive structures. *Journal of Biological Education*, 39(3), 113- 117.

Yalın, H. İ. (2003), Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Zengin, B. ve Kurbanov, B. (2003). Yabancı dil eğitimi ve müzik: bütünlüklü öğretim ve öğrenme. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 187-209.